

I Stockholm lämnas ingen ung utanför – Stockholms stads vision och åtgärder för unga utanför studier eller arbete

Ingen ung ska behöva börja sitt vuxenliv utanför, det är en av mina viktigaste politiska prioriteringar. Att arbeta eller studera är så mycket mer än att ha en sysselsättning på dagarna. Det innebär chansen till självständighet och egen försörjning. Det innebär chansen att växa som person och få ett socialt sammanhang.

I skrivande stund befinner vi oss ungefär halvvägs in i mandatperioden och det är mycket glädjande att kunna konstatera att ungdomsarbetslösheten gått ner med ungefär en tredjedel. Den glädjande trenden har även nått mer socioekonomiskt utsatta delar av staden.

Men alla stockholmare har tyvärr inte fått ta del av den positiva utvecklingen. Att unga människor fastnar i långvarig sysslolöshet är en personlig såväl som samhällelig förlust. I värsta fall ter sig kriminalitet eller extremism som ett bättre alternativ, vilket skapar otrygghet i hela staden. Det kan vi aldrig acceptera. I mitt Stockholm får vi aldrig ge upp om unga personer, varken de som brukar kallas hemmasittare eller de som hamnat snett. Vi måste både se till att nå alla dessa unga stockholmare och erbjuda dem ett annat alternativ.

Jag är därför stolt över det arbete som görs i staden. Vi har redan förstärkt det genom att inviga två nya jobbtorg riktade helt mot unga stockholmare, utöka det uppsökande arbetet för att nå unga i utanförskap och göra det möjligt för alla behöriga att läsa på Komvux. I det här programmet redogörs för våra prioriteringar och utmaningar framåt, och hur vi kan bli ännu bättre på att få unga till arbete eller studier. Våra ambitioner är höga, för ingenting annat duger i ett Stockholm för alla.

Unga 16-29 år i Stockholm arbetar eller studerar

I Stockholm bor cirka 177 000 unga i åldrarna 16 till 29 år. För de allra flesta är vägen till egen försörjning problemfri. Nio av tio unga mellan 16 och 29 år studerar eller arbetar, det är fler än snittet i hela Sverige. Ungdomsarbetslösheten är lägre i Stockholm än vad den är i resten av Sverige och i regionen finns en stor efterfrågan på arbetskraft i branscher där unga ofta har lätt att få jobb.

Cirka 41 000 personer i Stockholm är mellan 16 och 19 år. Drygt sju av tio av dem går i gymnasiet och nio av tio studerar eller arbetar.¹ Av dem som går i gymnasiet uppger en majoritet att de mår bra. I jämförelse med mätningar från tidigare år minskar till exempel bruket av alkohol och tobak bland eleverna i årskurs 2.²

Vissa grupper halkar efter

Även om de flesta unga stockholmare har en sysselsättning och är på god väg att rusta sig för arbetsmarknaden, finns det grupper som halkar efter.

Bland de unga stockholmare som har försörjningsstöd är arbetslöshet den vanligaste orsaken. Statistik från 2013 berättar att en av tio³ unga mellan 16 och 29 år varken studerar eller arbetar. Långt ifrån alla av dem har behov av särskilda insatser för att lyckas etablera sig på arbetsmarknaden, men det finns en grupp av betydande storlek som behöver stöd. I den gruppen är män, utrikesfödda och personer med funktionsnedsättning överrepresenterade. Mer än hälften saknar en fullförd gymnasieutbildning. Det skapar stora problem eftersom en gymnasieutbildning ökar chanserna till att försörja sig själv avsevärt.⁴

Unga som varken studerar eller arbetar finns i hela Stockholm, men det finns stora skillnader i antal mellan de olika stadsdelarna. I Rinkeby-Kista är siffran nästan 20 procent medan motsvarande siffra för Kungsholmen är knappt 6 procent.

---

¹ Sweco

² Stockholmsenkäten

³ Alla 17000 individer är eller riskerar inte att hamna utanför en framtida arbetsmarknad. I siffran inryms också unga som till exempel befinner sig på längre utlandsvistelser men fortfarande är folkbokförda i Stockholm, eller unga som faktiskt studerar, men gör det utan någon synlig försörjning.

⁴ Sweco-rapport

Kvinnor klarar sig bättre men det finns anledning att vara observant

Unga kvinnor i Stockholm verkar stå bättre rustade för arbetsmarknaden men även bland dem finns det personer som riskerar att hamna utanför studier eller arbete i framtiden. Bland flickor i årskurs 2 på gymnasiet uppger till exempel en stor och ökande andel att de lider av psykisk ohälsa.⁵ Unga föräldrar (upp till 29 år) har också ett mindre jämställt uttag av föräldrapenningen i jämförelse med föräldrar över 29 år i Stockholm. År 2015 tog de unga männen ut drygt 10 procent av alla dagar med föräldrapenning, medan siffran för alla män totalt i Stockholm närmar sig 30 procent. Det betyder att unga kvinnor som får barn är hemma mer och därmed borta längre från studier eller arbetsmarknaden i jämförelse med samtliga kvinnor i staden.⁶

Unga utanför får stora konsekvenser för den enskilde och för samhället

Att ha ett arbete är viktigt för vår tillhörighet, utveckling och egen försörjning. Möjligheterna till arbete med riktiga anställningsvillkor och en rimlig inkomst spelar en stor roll för att vi ska kunna förverkliga våra ambitioner i livet. Ett arbete har också ett tydligt samband med bland annat social status och hälsa.⁷

Utbildning är den absolut viktigaste faktorn för att kunna få ett jobb. Unga som inte har en fullständig gymnasieutbildning har mycket sämre chanser att få ett arbete. Att få ett jobb utan gymnasieutbildning förväntas bli ännu svårare i framtiden särskilt i Stockholm där arbetsmarknaden är kunskapsintensiv och där många enklare och mindre välbetalda arbeten utkonkurrerats eller rationaliserats bort.⁸

Unga som varken studerar eller arbetar saknar makt att påverka sina liv och att delta i samhället på samma villkor som andra. De riskerar att hamna i långvarigt beroende av andra, ett tillstånd som lätt normaliseras och går i arv till nästa generation. På så sätt återskapas sämre livsvillkor för vissa grupper i samhället om och om igen.

---

⁵ Stockholmsenkäten

⁶ Statistik från Försäkringskassan för 2015. Siffrorna är beräknade utifrån andelen nettodagar uttagna av män respektive kvinnor. Under 2015 var det drygt 8700 enskilda mottagare av föräldrapenning som var 29 år eller yngre. Enligt statistik från SCB var det i Stockholm 113 män respektive kvinnor som var 20 år eller yngre och fick barn under 2015.

⁷ Skillnadernas sthlm s 43

⁸ Skillnadernas sthlm s 14

Att inte ha ett arbete får inte bara konsekvenser för den enskilde. Hela samhället förlorar på det. Det är ett slöseri med mänskliga resurser och förmågor och på lång sikt hindrar det tillväxten och utvecklingen i samhället.⁹ Det finns också risk för att sociala problem ökar när grupper upplever sig stå utanför samhället. Det finns till exempel starka tecken på ett samband mellan högre utbildningsnivå och minskad ohälsa och kriminalitet.¹⁰

Så jobbar Stockholms stad för att ingen ung lämnas utanför

I Stockholms stad är ungdomars uppväxtvillkor och tillgång till studier och jobb en högt prioriterad fråga. Flera nämnder och förvaltningar har tydliga uppdrag att bidra till detta både i sin ordinarie verksamhet och i olika utvecklingsprojekt.

Staden behöver jobba på flera plan – förebyggande uppsökande och med insatser till de som behöver – och stadens olika aktörer måste samverka för att erbjuda ett sammanhållet stöd och se till att ingen faller mellan stolarna. För att staden ska kunna nå sina mål krävs att olika aktörer har samma bild av problemet och arbetar i nära samverkan så att olika insatser stärker och stödjer varandra.

I Stockholm ska ingen ung lämnas utanför – löftet till stockholmarna

I Stockholms stad är arbetet med att motverka att unga hamnar utanför studier och arbete högt prioriterat. Stockholm ska vara en stad som håller samman. Då kan ingen ung lämnas utanför. Målet är att Stockholms unga arbetar eller studerar och att de är rustade för att etablera sig på en framtida arbetsmarknad.

En plattform för det gemensamma arbetet

Det här programmet är en del i arbetet med att säkerställa att det sker ett framgångsrikt arbete i stadens verksamheter och att styra samverkan i staden mot det gemensamma målet att ingen ung ska lämnas utanför arbete eller studier. Mer konkret ska det här programmet:

---

⁹ Skillnadernas sthlm s 43

¹⁰ IFAU – utbildning och brottslighet, s 3

- Ge en samlad bild av allt det arbete som genomförs inom staden och i samverkan med externa aktörer.
- Utgöra en gemensam plattform för det fortsatta och förstärkta arbetet med att hindra att unga stockholmare hamnar utanför studier eller arbete.
- Peka ut inriktningen och särskilt angelägna utvecklingsområden för det fortsatta arbetet mot stadens mål på området.

Det konkreta arbetet i staden

Det går att dela in stadens arbete med unga utanför studier och arbete i tre delar:

- En del som handlar om **förebyggande** arbete för att förhindra att unga hamnar utanför arbete och studier.
- En **uppsökande** del för att nå och erbjuda information och stöd till de som redan hamnat utanför.
- Och en tredje del som handlar om olika typer av **insatser** staden gör för att stödja den unga på vägen tillbaka till studier eller arbete.

Det finns också ett arbete som är grunden för det ovanstående – ett **kartläggande** arbete. I den delen kan staden, genom bland annat enkäter, ta reda på hur de unga stockholmarna upplever sin situation. Här kan till exempel droganvändandet och den upplevda fysiska och psykiska hälsan kartläggas. I kartläggningen används officiell statistik och forskning för att ge en bild av målgruppen och vilka insatser som är mest lämpliga.

Förebyggande arbete för att motverka att unga hamnar utanför studier och arbete

I Stockholm ska samtliga verksamheter sträva efter att skapa jämlika livschanser för alla stadens medborgare. Det betyder bland annat att staden ska säkerställa en bra skola med hög kvalitet för alla och ett rikt utbud av idrott, kultur och fritid som utvecklar barn och ungas fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Alla barn och ungdomar i Stockholm ska ges tillgång till positiva sociala sammanhang där de kan lära, växa och utvecklas.

I staden görs även ett förebyggande arbete som direkt syftar till att hindra att unga hamnar utanför studier eller arbete. Många insatser som staden arbetar med är så kallade ”tidiga insatser”. De sätts in redan i förskole- eller tidig grundskoleålder för barn som lever i riskmiljöer som kan leda till ett utanförskap senare i livet. Andra

förebyggande insatser är mer kopplade till studieavhopp och fullföljande av studier på olika nivåer.

Att gå från grundskolan till gymnasiet

I Sverige är det frivilligt att gå på gymnasiet. Men utifrån kunskap om hur viktigt det är med gymnasieutbildning jobbar staden aktivt för att unga stockholmare ska fullfölja sin gymnasieutbildning.

För elever i årskurs 7-9 med låg måluppfyllelse, hög frånvaro och risk för att inte få behörighet till gymnasiet erbjuds i vissa skolor extra stöd genom multikompetenta team. Kompetens från både skolan och stadsdelarna används för att eleverna ska förbättra sina betyg, ha ökad skolnärvaro och få gymnasiebehörighet.

Staden identifierar tidigt hur många, och vilka ungdomar, som riskerar att inte bli antagna till gymnasiet och vilka som inte sökt alls till gymnasiet. Dessa kontaktas och erbjuds studie- och yrkesvägledning eller annat stöd för att hitta en bra och fungerande gymnasieplats.

Unga i årskurs 9 som bedöms befinna sig i riskzonen erbjuds en sommarsatsning med olika typer av insatser för att motivera och förbereda dem för gymnasiestudier. En annan effekt av det är att fylla ett långt sommarlov för ungdomar där lovet kan vara en riskfaktor i sig med all fritid det innebär.

Staden arbetar kreativt med att hitta målgruppen

Alla unga 16-19 år som inte avslutat gymnasiet kontaktas

I staden finns kunskap om vilka ungdomar till och med 19 år som är folkbokförda i kommunen men som inte går på gymnasiet eller har en färdig gymnasieutbildning. Staden har en rad metoder för att nå ungdomarna och hjälpa dem att återuppta sina studier. Personalen jobbar hårt för att komma i kontakt med dem för att erbjuda stöd för att i första hand återgå till studier. Ungdomarna kontaktas via brev, telefonsamtal, SMS, sociala medier och, om det behövs, spontana hembesök.

Aktivt arbete för att hitta unga 20-29 år som är utan sysselsättning

Unga mellan 20 och 29 år utan sysselsättning är svårare att hitta eftersom staden inte har några register över vilka de är, vad de gör eller var de finns. Här är det därför viktigt att hitta kreativa sätt att komma i kontakt med målgruppen. Genom fältarbete och

samverkan med föreningar och andra aktörer och mötesplatser arbetar stadens personal för att fånga upp målgruppen där de befinner sig. Stadens jobbtorg för unga erbjuder både drop-in och kvällsöppet där unga kan komma och ta del av stöd utformat utifrån individuella behov och önskemål.

Insatser till unga utanför studier och arbete

Unga 16-19 år som inte går i gymnasiet

Målet för de unga som inte avslutat gymnasiet är i första hand att de återupptar sina studier. De som har mycket svårt att komma igång med skolan eller ett jobb kan behöva andra typer av insatser innan, eller parallellt med, ett arbete för att motivera till studier. Detta kan till exempel röra ungdomar med en missbruksproblematik eller psykisk eller fysisk sjukdom.

Utbildningsinsatser utöver återgång till gymnasiestudier

För en del ungdomar är det inte aktuellt att gå på gymnasiet och då finns i vissa fall möjlighet att studera på en folkhögskola eller på den kommunala vuxenutbildningen (komvux). Det finns möjlighet att läsa både teoretiska och yrkesinriktade kurser.

Exempel på arbetsmarknadsinsatser för de unga

Stadens arbetsmarknadsinsatser finns samlade på Jobbtorg Stockholm. På jobbtorgen kan arbetssökande få hjälp med vägledning, rådgivning, arbetsträning, praktik, kortare yrkeskurser eller matchning mot jobb.

Staden har sedan ett antal år tillbaka haft olika typer av visstidsanställningar (ungdomsanställningar och Stockholmjobb). Jobben kombineras med utbildning, vilket är särskilt prioriterat för unga som saknar gymnasiekompetens.

I Stockholm finns varje år flera tusen sommarjobb (2016 fanns drygt 8000 kommunala sommarjobb). Det långsiktiga målet är att alla stockholmare i åldern 16-19 år som söker ett kommunalt sommarjobb ska erbjudas ett. Unga som tidigare inte haft sommarjobb, unga med funktionsnedsättning, unga som har avbrutit gymnasiestudierna eller har sociala skäl prioriteras.

Unga i eller på väg in i kriminalitet

Utbildning och jobb är mycket viktigt för att undvika alternativ som kriminalitet eller deltagande i extrema rörelser. Genom sociala

insatsgruppen (SIG) samverkar socialtjänst, polis, skola, jobbtorg och arbetsförmedling för att hitta helhetslösningar för unga i, eller i risk för, kriminalitet. Målet är att hitta vägar ut ur kriminalitet för individen och skapa möjlighet till positiv utveckling genom bland annat fortsatta studier eller arbete. Det arbete som görs mot våldbejakande extremism och kriminella gäng, både i staden och nationellt, ingår också i det samlade arbetet.

Insatser för vissa särskilt utsatta grupper

Män, utrikes födda och funktionsnedsatta är överrepresenterade i gruppen unga som varken arbetar eller studerar. Förutom de generella insatserna finns några särskilda insatser för grupperna.

På stadens boenden för ensamkommande ungdomar arbetar man med aktiviteter och program som ska underlätta ungdomarnas väg in på arbetsmarknaden. Syftet är att ge dem möjlighet att skapa en strukturerad vardag med studier, praktik, arbete, sociala nätverk, god hälsa och en meningsfull fritid.

För funktionsnedsatta finns insatser som beviljas genom lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), insatser via socialpsykiatri och arbetsmarknadsinsatser för personer med en varaktig funktionsnedsättning på grund av psykisk ohälsa.

Sociala klausuler för en bättre koppling till näringslivet

Stockholms stad är en stor upphandlare av tjänster och varor vilket innebär att staden kan ställa höga krav på utförare och leverantörer så att dessa bidrar till Stockholms utveckling. Genom att ställa krav kan staden bland annat säkra tillgång till arbeten, praktikplatser och lärlingsplatser till personer som står långt från arbetsmarknaden.

Samverkan med föräldrar och andra anhöriga

Föräldrar/vårdnadshavare och anhöriga har en viktig roll i arbetet med att stödja unga som är eller riskerar hamna utanför studier eller arbete. De kan fungera som en viktig faktor i arbetet med att stödja en ungdom i dennes väg till studier eller arbete. Inom till exempel Framtid Stockholm, som drivs inom ramen för socialtjänstens verksamhet, kan föräldrar och unga få stöd när den unge riskerar hamna eller befinner sig utanför ett önskvärt sammanhang.

Samverkan för att möta den unga som en aktör

Flera aktörer, både inom staden och utanför, arbetar för att stödja målgruppen. För att lättare kunna individanpassa det samlade stödet som ges av alla inblandade aktörer och för att undvika att någon faller mellan stolarna, arbetar stadens olika verksamheter för att skapa en fungerande samverkan.

Den externa samverkan sker bland annat genom en överenskommelse med arbetsförmedlingen som beskriver ett gemensamt åtagande för att motverka ungdomsarbetslöshet och minska gruppen utanför studier eller arbete. Det finns också en etablerad samverkan mellan Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, kommun och landsting i för att ge ett samlat stöd för de ungdomar som behöver insatser från flera samtidigt (FINSAM). Ett annat exempel är det samarbete som finns med Statens institutionsstyrelse (Sis) som tvångsvårdar ungdomar med allvarliga psykosociala problem eller unga mellan 15 och 17 år som dömts till sluten ungdomsvård i stället för fängelse. I samverkan med Sis arbetar staden för att skapa en fungerande situation när vården upphört och den unge behöver stöd för sin återetablering i samhället.

Slutligen finns det civila aktörer som också erbjuder insatser. Staden beviljar bidrag till en rad organisationer vilket ger förutsättningar för dem att bedriva sin verksamhet.

Nu trappas arbetet upp

Trots att staden jobbar aktivt för att ingen ung ska lämnas utanför, är det tydligt att arbetet inte alltid når ända fram. Det finns unga som inte nås av stadens insatser och det finns också insatser som inte helt möter de ungas behov. I vissa fall lyckas inte samverkan runt individer och insatser sätts in parallellt, utan att de inblandade aktörerna känner till varandras arbete. Det är sådana brister som behöver rättas till för att säkerställa att unga stockholmare ges bästa förutsättningar till att hitta en framtida plats på arbetsmarknaden.

Utöver det som redan görs, trappar staden därför nu upp arbetet med en rad olika åtgärder. Inriktningen för det utökande arbetet handlar bland annat om att jobba kreativare med att hitta målgruppen, säkerställa att insatserna är mer pricksäkra och individanpassade få till en samverkan som effektiviserar arbetet och gör det mer ändamålsenligt.

Inriktning för det förstärkta arbetet

- **Fler möjligheter till att avsluta gymnasiestudier:**
Alternativ till vanliga gymnasiala studier behöver finnas för de som har stora behov av stöd för att fullfölja gymnasiet. I sammanhanget pågår också arbete med att se över och skapa bättre förutsättningar för nyanlända ungdomar att avsluta gymnasiestudierna, till exempel inom ramen för Komvux eller folkhögskola.
- **En bättre övergång från skola till arbetsliv för särskilda grupper:** Staden ska se över och utveckla metoder och insatser för att stötta gruppen ensamkommande unga nyanlända till praktik, utbildning eller jobb. Staden ska också utveckla samverkan kring elever på introduktionsprogrammet (IM) för att underlätta deras övergång från skola till arbetsliv.
- **Kreativare uppsökande arbete:** Det uppsökande arbetet mot unga vuxna mellan 20 och 29 år förstärks för att säkerställa att fler får kännedom om, och ges möjlighet att ta del av, stadens insatser. Uppsökande personal använder sig av fler arenor där unga kan komma i kontakt med staden och få information om det stöd som finns att få. Till exempel kan vägen in vara via digitala kanaler, det civila samhället eller ungdomarnas föräldrar/vårdnadshavare och anhöriga.
- **Fler sommarjobb:** Från och med 2017 ökar staden antalet sommarjobb för unga mellan 16 och 19 år. År 2017 ska det finnas 8 500 sommarjobb vilket ökas till 9 000 stycken år 2018 och 2019.
- **Verksamheter i staden arbetar utifrån en gemensam plattform där det finns samsyn kring rådande situation och det arbete som ska genomföras:** Samverkan mellan berörda nämnder i staden förstärks. Genom att det årligen genomförs en gemensam analys av det pågående arbetet och en planering för det kommande arbetet säkerställs att stadens olika verksamheter utgår från en gemensam helhetssyn.
- **Öka målgruppens delaktighet och inflytande som ett led i att säkerställa att åtgärder blir adekvata:** De unga själva ska i högre utsträckning komma till tals, bland annat genom fokusgrupper och djupintervjuer. Deras synpunkter

på stadens arbete ska i högre utsträckning beaktas i uppföljningen och planeringen av stadens arbete på området.

- **Bättre samverkan med civilsamhället:** Staden stärker samarbetet med civilsamhället för att öka vår lokala närvaro och därigenom vara där de unga finns.
- **Stärkt samverkan mellan stadsdelsnämnderna och facknämnder utifrån lokala utvecklingsplaner:** Alla stadsdelsnämnder har lokala utvecklingsplaner anpassade efter sina stadsdelar. Där har stadsdelsnämnderna slagit fast att arbetet med att förbättra barn och ungas livsvillkor och att få personer som står långt från arbetsmarknaden ett steg närmare ett jobb ska vara prioriterat. I detta arbete ska stadsdelsnämnderna och facknämnderna samverka.
- **Samverkan för ett helhetstänk kring individen:** De unga i behov av stöd från flera aktörer ska uppleva att inblandade aktörer agerar som en och ger ett samlat stöd. Därför förstärks och intensifieras samverkan inom staden och mellan staden och externa aktörer för att säkerställa att samtliga eventuella luckor har täppt igen. Genom ökad samverkan med arbetsgivare inom både den privata och offentliga sektorn knyts kontakter för att fler unga ska få möjlighet att komma ut i arbetslivet.
- **Samverkan för ökad kunskap:** Genom samverkan med delegationen för unga till arbete (Dua) och erfarenhetsutbyte med andra kommuner och städer i Europa samlar staden in ny kunskap och nya arbetssätt som visat sig vara lyckosamma på andra platser.
- **Underlag från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm ska vara vägledande i arbetet:** Kommissionen för socialt hållbart Stockholm arbetar med kartläggningar av sociala skillnader inom staden och ger förslag till åtgärder för att skapa ett socialt hållbart Stockholm. I det fortsatta arbetet med unga som varken arbetar eller studerar ska kommissionens underlag på området vara vägledande.
- **Handlingsplan för Kommunens aktivitetsansvar**
Inom ramen för Kommunens aktivitetsansvar för unga 16-19-åringar som befinner sig utanför gymnasiet har en handlingsplan tagits fram för att säkerställa att berörda

förvaltningar inom staden arbetar systematiskt för att nå och erbjuda stöd till målgruppen.

Ansvarsfördelning

Både staten och Stockholm stad erbjuder arbetsmarknadsinsatser för unga. Inom staden är ansvaret för arbetet delat mellan framför allt socialnämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden. Även stadsdelsnämnderna har ett uttalat uppdrag att delta i samverkan i frågor som rör unga utanför studier eller arbete. Kulturnämnden och idrottsnämnden har uppgifter med nära beröring till frågorna.

Socialnämnden har ett övergripande ansvar för barn och unga som far eller riskerar att fara illa. De ska ha ett stort fokus på tidiga insatser. Nämnden ska arbeta med drog- och brottsförebyggande insatser och andra insatser för att motverka psykisk ohälsa bland unga. Nämnden har också ansvar för mottagandet och insatser för ensamkommande barn och unga.

Utbildningsnämnden ansvarar för att stadens skolor håller en hög kvalitet. Nämnden ska arbeta för att alla elever i grundskolan blir behöriga till gymnasieskolan samt att alla stockholmare avslutat sin gymnasieutbildning innan 20 år fyllda.

Arbetsmarknadsnämnden har ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret som innebär att unga mellan 16 och 19 år som inte går på gymnasiet söks upp och erbjuds stöd, samt för uppsökande arbete för unga 20-29 år som befinner sig utanför arbete och studier. Nämnden har också ansvar för stadens arbetsmarknadsinsatser och för att samordna stadens samverkan med arbetsförmedlingen. Även vuxenutbildningen ingår i nämndens ansvarsområde.

Stadsdelsnämnderna fyller en viktig funktion för den lokala demokratin och har ansvar för merparten av stadens välfärdsverksamhet som socialtjänst, fält- och fritidsverksamhet, förebyggande insatser m m. De medverkar i hög grad i arbetet med att skapa jämlika livsvillkor för stadens medborgare. Bland stadsdelsnämndernas uppgifter finns flera som påverkar unga stockholmars grundförutsättningar att fullfölja sin gymnasieutbildning och sedan etablera sig på arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samverka ur ett individperspektiv kring målgruppen unga utanför studier och arbete. Utifrån socialtjänstlagen erbjuder stadsdelsnämnderna stöd och insatser utifrån individens behov. Detta kan ske inför eller parallellt med insatser som genomförs av utbildningsnämnden eller

arbetsmarknadsnämnden. För ungdomar i gymnasieåldern sker detta främst inom ramen för kommunens aktivitetsansvar.

Idrottsnämnden och **kulturnämnden** ska säkerställa ett rikt utbud av idrott, kultur och fritid som utvecklar barn och ungas fysiska och psykiska hälsa och sociala förmåga. Nämnderna ska ha ett särskilt ansvar att tydliggöra sina bidrag till att unga ges ökade förutsättningar att komma in i samhället.

Socialnämnden, utbildningsnämnden och arbetsmarknadsnämnden har ett särskilt ansvar att samverka i frågor som rör unga utanför studier eller arbete. Även stadsdelsnämnderna är i viss mån berörda av det uppdraget. Arbetsmarknadsnämnden ansvarar för att samordna det arbete som omfattas av detta program. I ansvaret ligger att initiera att programmet följs upp och, vid behov, revideras.

Uppföljning av arbetet

Målen för arbetet med unga utanför studier och arbete formuleras i flera av stadens styrande dokument. Staden fastställer i sin budget årligen mål för området och utifrån den fastställer sedan respektive nämnd mål i sin verksamhetsplanering.

Berörda nämnder ska årligen följa upp arbetet som omfattas av programmet. Uppföljningen ska ske gentemot de mål som är fastslagna i stadens budget och berörda nämnders verksamhetsplaner. Den ska få genomslag i formuleringen av respektive nämnds mål för nästkommande år. Det innebär att uppföljningen sker inför framtagandet av nämndernas verksamhetsplaner.

Uppföljningen ska vara gemensam för berörda nämnder. Syftet är att genom en gemensam planering och analys av det pågående arbetet se till att allt arbete och alla strävar åt samma håll och utgår från en gemensam helhetssyn. Nämnderna ska tillsammans staka ut inriktningen för kommande års arbete. Arbetsmarknadsnämnden ska initiera och samordna uppföljningen.